

MALE NOVICE.

Ishajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 20 v. — Po pošti se list ne pošila

286 tisoč Dalmatincev za Jugoslavijo.

Od 310 514 prebivalcev, ki spadajo v Dalmaciji pod ozemlje ki je zasedeno od Italijanov, se je

286 674 izjavilo pri ljudskem glasovanju za Jugoslavijo. Samo 3 1/2 % se jih ni hotelo izjaviti za našo državo, 12.853 oseb pa se ni moglo izjaviti

Dogodki pri Cmureku.

Slovenec, ki je preko Marije Snežne in Jarenine pribežal iz Cmureka v Maribor, nam opisuje položaj pri Cmureku naslednje:

V Cmureku in okolici vsakega Slovenca, ki se pokaže, pretepejo, zaprejo ali pa mu odvzamejo denar in gornjo obleko. Pred nekaj dnevi so zaprli 2 slovenski učiteljici od Marije Snežne. Sumi se, da je pri tem imel svoje prste nadučitelj Koss od Mar. Snežne. Dne 22. t. m. so cmureški Nemci napadli cmureško pošto, kjer so bili uslužbeni slovenski uradniki in služge. Podrobnosti o tem napadu mi niso znane. Nemci nas tepejo, a Slovenci jih božamo. Če v Mariboru tega ne verjamete, pridite pogledat. Vojaška straža pri cmureškem mostu pusti vsakega še tako sumljivega Nemca čez most, samo če prinese od našega „prijatelja“ cmureškega župana dr. Schormana uradno potrdilo, da ima dotična oseba važen gospodarski opravke na slovenski strani Mure. Dr. Schormann daje graškim visokošolcem, ki špijonirajo po Slovenskih goricah, potrdila, da imajo na desnem bregu Mure posestvo, vinograd ali kaj takega. In naša odločna vojaška posadka, ki ima še bolj odločna navodila, pa pusti te špijone pasirati cmureški most. In ti sumljivi ljudje hujskajo po Slovenskih goricah in širijo vznemirjalne vesti med našim lahkovernim ljudstvom. Cmurek leži v nevtralnem pasu in bi ne smeli ljudje tam nositi orožja. A poglej v Cmurek! Deca, celo solarji in nedorasla dekleta so pri belem dnevu opasane z armađnimi revolverji. — Vprašam kot nepristranski raziskovalec razmer na črti Špilje—Radgona: Ali imate zavezane oči? Ali ne vidite, kaj se pripravlja? Zakaj se ne poslužite določila v demarkacijski pogodbi, da smemo zasesti cmureško mostišče, če so dani pogoji? Ti pogoji so že davno dani. Nisem pesimist, a gotovo je, da bodo Nemci nekje skusali udariti. Ali hočete tudi Slovenske gorice spremeniti v drugo Koroško? To tako sem Vam sporočil, da boste v Mariboru vsaj nekaj poučeni o položaju pri Cmureku.

Od druge strani se nam še poroča: Koren Iv. je bil poštni sel v Cmureku. Dne 22. t. m., ob 5. uri zvečer se je vračal s službene poti v Cmurek, ki leži v nevtralnem ozemlju. Tu ga takoj, ko je preoračil most čez Muro, napadejo domače tole, začno pretepati, krčoč: „To je zopet ena taka jugoslovanska svinja! Na ričet z njim!“ Zvezali so ga in od-

gnali v smeri proti Stradenu, topli med potjo, da je ves poln debelih bunk na glavi. Jesti mu niso ves čas ničesar dali. Šele drugega dne zvečer se mu je posrečilo, da je ubežal, došel do železnice, se skrivil v vlak v nek varen kotiček in pripeljal v Maribor. Radi njega so Nemci napadli naš vlak in preiskali vse vozove.

Nemci se začenjajo bati, da bodo izgubili ne samo Maribor, nego še mnogo več na severu in radi tega so pričeli organizirati tolovaške tolpe, jih preskrbeli z orožjem, celo s topovi. A tudi organizirano razbojništvo jim ne bo nič pomaglo.

Poziv k p dpisovanju državnega posojila.

Dočim se opaža v drugih krajih kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev živahno gibanje in zanimanje za naše državno posojilo, je nastalo v tem oziru v mestu Mariboru neko mrtvilo in zaostaja naše mesto za drugimi kraji.

Izgovor, da so temu vzrok kapitalisti nemške narodnosti, kateri so se povečini držali doslej rezervirano, ker so še vedno nepotrebno dvomili o pripadnosti Maribora, je le deloma upravičen, kajti izkazi denarnih zavodov kažejo, da se tudi Slovenci v Mariboru niso preveč zanimali za naše državno posojilo.

Vzrok je menda iskati še v tem, da se zamenjava te državno posojilo s proslulimi avstrijskimi — vojnimi posojili.

Iz načrta našega finančnega ministra je dovolj jasno razvidno, da je naše državno posojilo najsigurneši denarni papir, ki se bolje obrestuje, kakor vsi drugi vrednostni papirji.

Posebno še opozarjam, da bodo boni državnega posojila pri ureditvi valute imeli posebne prednosti, in je torej že iz gmotnega stališča najbolje spremeniti gotovino v sedanji vrednosti v državno posojilo.

S tem ne bomo le gmotno sebi in naši državi pomagali, pekazali bomo tudi, da nismo le z besedo, temveč tudi z dejanjem vredni in vneti pripadniki kraljestva SHS.

V Mariboru sprejema o podpisovanje državnega posojila: Posojilnica v Mariboru, Narodni dom, podružnica Ljubljanske kredtne banke ter podružnica štaerske eskomptne banke.

Imena onih, ki bodo podpisali državno posojilo, se bodo od časa do časa objavljala v vseh mariborskih časopisih.

Naj nikdo ne zamudi roka za podpisovanje državnega posojila, ki je določen do vštvešega dne 31. maja 1919.

Mestni magistrat Maribor, dne 19. maja 1919. —
Vladni komisar: dr. Pfeifer,

Ali res?

Iz Ptuja nam piše prijatelj lista:

V torek, dne 20. maja, sem sedel pri Jančevju v Gosposki ulici opoldne pri obedu. Bil sem sam. A pri sosednji mizi so sedeli trije starikavi gospodje. Ker sem pogosto slišal besede: „Deutschösterreich“, „Südslavien“ itd., sem postal pozoren. Prisluškoval sem tako, da možakarji tega niso opazili. Mož s svojo glavo in sivimi brkami pod nosom pravi: „Pravzaprav se nam odslovljenim magistratnim uradnikom godi sedaj čisto letno. Dela sicer nimamo, plačo pa vlečemo kakor oni, ki opravljajo službo. Se na misel mi ne pride, da bi odpotoval v Gradec.“ — Drugi mož, z odurnim buršovskim obrazom, pa pravi: „E, v Ljubljani se nas bojijo. Plače nam drugače tu na magistratu ne bi dali, če ne bi deželna vlada v Ljubljani to zahtevala. Saj smo mi itak plačani tudi od Gradca. Dvojna plača, draginjske doklade in še povrh nič dela ter dovolj jela in pila, to je pač prava nebeško življenje. Ti „neumni“ Jugoslovani so nam res preveč dobri. Tudi odstavljeni mestni policiji še dobivajo svojo plačo od mestnega magistrata, ker je ljubljanska vlada to strogo zahtevala.“ Nato so govorili, kako so Slovincem v Gradcu in v Celovcu slabo godi, kako so jih brez službe in plače izgnali ter jim celo odvzeli premičnine in drugo lastnino. Sveta jeza me je popadla v tem trenutku. Nemci in sicer celo najbolj zagrizeni naši nasprotniki priznavajo, da smo premehki in prepopustljivi. Nas tepejo in nas morijo, mi pa te švabske gađe po kraljevski plačujemo, krmimo in jim dovolimo uživati popolno in nemoteno svobodo. Gospod urednik, povprašajte na magistratu, ali je res, da je ljubljanska vlada naknadno dala izplačati švabskim uradnikom in uslužbencem plače. (Opomba uredništva: Bomo vprašali. Kakor hitro dobimo odgovor, bomo poročali.)

Nekdaj in sedaj.

Mariborska slovenska mladina v prejšnjih časih. Leta 1862 so bili mariborski dijaki naročeni na 10 izvodov škratnega slovenskega leposlovnega lista: Slovenski Glasnik. Leto poprej pa na 50 izvodov. Posebno je pohvalil mariborski dopisnik ljubljanskih „Novic“ da je v Mariboru „posebne hvale vredna bogoslovnica, v kateri veje krepek naroden duh, ki pošteno varuje domače svetinje.“ To trditev je podprl z dokazom, da je v bogoslovju 32 udov Mohorjeve družbe, ravno izišlih Krekovih „Poezij“ se je razprodalo 20 iztisov, almanaha „Nanos“ 42; „Cvetje iz domačih in tujih logov“ ima naročnikov 58; Razlagov „Pesnik“ 22; „Glasnika“ prihaja v semenišče 18 iztisov; „Stimmen aus Innerösterreich“ 14; „Novic“ 8; „Slovenskega Prijatelja“ 8; „Šolsk. Tovariša“ 4; „Glasonoša“ 2; „Goriški ogleđnik“ 2; „Zgodnja Danica“ 2; poleg tega še: Ost und West, Blahovest, Hamoniticky listy, Zagreb. K. tol. list. Ravnatelstvo je za splošno uporabo v zabavnici kuovalo „Novice“, „Danice“, „Stimmen“ itd.

Za one čase je za Maribor to presenetljivo veliko.

Dogodki v Studencih.

V četrtek zvečer so se pri cerkvi Sv. Jožefa v Studencih zbrali »pobožni« remonški in vsezemski pobolniki — bilo jih je kakih 15—20 — in so na vse pretege tulili »Die Wacht am Rhein«, »Deutschland über alles« itd. Slišali so se tudi klic: »Abzug Südslavien« »Hoch Deutsch Österreich etc.«. Nizregar ni bilo, ki bi bil te vročokrvne »pomisil«. Kje je bil gerent, kje orožništvo, kje vojskovo, ki se sprehaja po stud. nštih urcah M. d. kričati so bili tudi te fantiči: Bergaus, Pačič, Mezgler, Polič, Pliberšek, Krabat, Lang in Jekovec.

Cepljenje koz v Mariboru

Ker je dobava cepilnega materiala otežena, se v razgasu z dne 1. maja t. l. določeni rok za završitev cepjenja proti kozam podaljša do 8. junja t. l. Posestniki hiš, katerih stanovalci nimajo soričevala o cepjenju, naj ta spričala in pa hišne liste predložijo magistratu v pisni obliki mestnega zdravniškega urada neplačati 9. dne 26. maja t. l., ker morajo najkasneje do tega dne 10. junja t. l. biti sploh vsi izraz zbrani. Stranke ki bi rok zamutile, se bodo v smislu naredb o cepjenju kar najt. že kaznovali. Od 22. do 25. maja cepjenje v ceški sobi 4. na vežo-stu ne bo. Poč pa se bo t. m. s cepjenjem nadaljevalo 26., 28. in 31. maja ter 1. in 2. junija. Z razdelitvijo potrdil o cepjenju se nadaljuje od 17. ure (5. po st. reč.) naprej na kraju cepjenja. V soboto dne 24. maja se začne z razdeljevanjem spričal za ob 14. (po starem ob 2. pop.) Ta dan dobe spričevala vsi oni, ki so se do ponedelka dne 19. t. m. podvrgli cepjenju. V nedeljo, dne 25. maja se spričevala ne bo razdeljevala. Ponovno se opozarja na to da se b. r. n. kazila o cepjenju pred 1. prosincem 1919 in sedaj oziralo in jih upoštevalo, če je v njih na t. učno označeno da je bilo cepjenje uspešno. — Mestni magistrat Maribor, dne 23. maja 1919. Vladni komisar: Dr. Pfeifer.

Razne novice

Dramatičen odsek mariborskega „Ola“ privedi v nedeljo, dne 25. maja 1919 ob pol 17. uri v veliki dvorani Narodnega doma v korist »Arad, omni v Zagrebu« gledališče predstavo Domov Narodna igra v petih dejanjih. Med odmorih svira godba — Begajna se odpre ob pol 16. uri — Cene prostorov: Poljski sedez 8 K; sed. ž. 1—17. vrste 6 K; V—VIII vrste 5 K; ustole vrste 3 K; stojše 2 K. Na galeriji sedez 3 K, loncec 150 K. D. s. e. in v. s. e. e. vstopnine 1 K. — Cepjenje vstopnice v Trstari 3. Cr. s. v. M. ribaru ter v tedaj od 10—11 ure pri bla-gajni.

Mariborske Slovenke, pridite v pondeljek, dne 26. maja ob 17. 5) uri vse na ustanovno zborovanje Slovenskega ženskega društva v Narodnem domu.

Mariborski trg je bil danes zopet živahen. Posebno mnogo smo opazili jajc (nad 40 kosov) in krompirja. Jajca so prodajali komad po 60 do 80 vin., krompir pa merico po 6 to 8 kroa. Tudi stare ropotije (obleke, obuvala, pohištva) je bilo več kot dovolj. Po dolgem času so se pojavile na trgu tudi gibajnce iz Slov. gorc.

Cepljenje v Mariboru. Pri pregledu letošnjih cepilcev proti kozam sem se prepričal, da se pri mnogih v prvič cepljenih uspeh cepljenja sploh ne da doznati. To najbrž izvira od tod, ker mnogi cepilo raz roko namenoma ali le slučajno precej obrišejo in s tem preprečijo pravilni učinek. Jaz bom v vseh neuspešnih slučajih osobito otroke, ki so najbolj v nevarno ti pred boleznijo koz po novno cepil dne 27. maja ob 16. (4) v deski št. IV. na vrbališču Opoza-jam matere onih cepljenih otrok pri katerih je cepljenje ostalo brez uspešno, da otroke gotovo prinesejo h ponovnem cepljenju. Maribor, dne 22. maja 1910. Mestni zdravnik Dr. Leobhard, s. r.

Narodna kavarna. Danes, sobota 24. 1. m. zvečer otvorila Steiner Narodno kavarno, ki je bila poprej kavarna Eropa. Prostor je popolnoma in sicer moderno prenovljen. Novo slovensko podjetje tople priporočamo.

Nemški napis „Hotel Mohr“ v Gosposki ulici je že izginil, kar z veseljem in zadovoljstvom bledimo. Upamo, da bomo v doglednem času zagledali tudi nov lep slovenski napis.

Slovenski slaščičar. V Grajski ulici št. 2 (kar je prej bila Pestanova slaščičarna) je otvoril slaščičar Slovenec Milan Kerš. Dal je napraviti tudi lep velik slovenski napis nad trgovino, ki se posebno nično podaja po celim Grajskem tgu. Slovenskega slaščičarja prav tako priporočamo kavararjem, gostilničarjem ter ženskim in nevestam!

V kavarno „Theresienhof“ se vedno zbirajo jugoslovanski častniki in drugi javni funkcionarji, čeprav inamo sedaj v Mariboru govori prvo slovenskih javnih lokacij. Vseho obnavljanje nemških gostin in kavarn je torej popolnoma natepenjeno. Uamo, da ta spomin ne bo ga v viječega v občavi.

Kaj dela Ehnauer v Mariboru? Pri tej priložnosti se pozna, da je videl te dni na mariborskih ulicah znanega velikega nemškega inšpektora Ehnauerja, ki je bil s oči razvidno znano vrginje. V njegovih objavljenih ozkih karkaj Ehnauer pri M. Maribor, sem je videla. O tem, kaj dela, se ne vprašajo, kaj je njegova prava kraljica, kaj je njegova kraljica.

„Nič novega.“ Iz drugi listov po vsej strani da se v kavarji Steiner v Mariboru zbirajo in ljubijo h j. n. g. N. m. in k. s. p. Če pa vane

uredništvo vpraša ob sklepu uredništva merodajna mesta v Ljubljani ali Mariboru, dobi vedno kratek odgovor: »Prav nič novega!«

Č. mu so bili vpoklicani? Vprašamo poveljstvo mariborskega konjeniškega polka, ali je njega moštvo bilo vpoklicano k orožnim vajam ali pa, da gradi plot pri štabnem naredniku g. Kolencu?

Znani dr. Kavallar je včeraj zopet strašil po Mariboru. Kdo neki vsenemcem, posebno odstavlenim uradnikom da dovoljenje za potovanje v Jugoslavijo?

Za mariborski mestni vrt so se začeli zanimati. Poti so lepo osnažene, gredice umetno napravljene, in dva stražnika skrbita za red. Klopi, ki so bile že skoraj vse porite, so začeli te dni popravljati in na novo barvati. A na naše veliko začudenje smo videli na klopih nabite listke »Frischgestrichen«. Zakaj pa niso listeki slovenski? Sej bi ne škodovalo nobenemu Tavtenu, če bi malo sedel na novo pobarvala stop. Nemci niso bili Slovencem tako praznesljivi!

Usoda dveh slavni ruskih vojskovodij. Po po-rečju nizozemskih listov so boljševiki na Kavkaz ubili slavna ruska vojskovodja generala Russega in Radka Dimitrijeva.

Napad na tiskarno sv. Cirila. V 117. številki „Mariborskega Delavca“ z dne 24. majnika čitamo tole: Radi bi vedeli: Kaj pomeni poziv v listu, ki ga tiska „Cirilova tiskarna“ — „Slovenskemu vojaku — Slovensko deklo“? Morda bi se zanimala za to tudi „Sveta vojska.“ — Pregledali smo vse liste, ki jih tiska naša tiskarna in res smo našli ta poziv „Slovenskemu vojaku — Slovensko deklo“ v „Obmejnem Braniku“, list, ki ga zalaga, izdaja in urejuje društvo „Narodna Obrana.“ Ako je „Mariborski Delavec“ res tako naiven, da ne ve pravega pomena omenjenega poziva, zakaj se ne obrne direktno na pravo firmo, čemu napada in vlači po nepotrebnem v zvezo „Cirilovo tiskarno.“ Čemu krši premirje in dela razpor? Vsak pameten človek, da, skoraj že vsak otrok, ve, da tiskarne niso odgovorne za vsebino listov, ki se tiskajo pri njih. Kot nemška Rabitscheva tiskarna ni odgovorna za vsebino slovenskega „Mariborskega Delavca“, ki se tiska v nemški tiskarni, ravnotako tudi Cirilova tiskarna ni odgovorna za pozive, ki jih priobčuje „Obmejni Branik.“ Upamo, da bo „Obmejni Branik“ že sam odgovoril na radovednost „Mariborskega Delavca.“ Sicer pa je poziv „Slovenskemu vojaku — Slovensko deklo“ (po naši razlagi) tako nedolžen, da ne uvidimo, čemu kliče „Mariborski Delavec“ na pomoč „Sveto vojsko.“ V Mariboru vidimo namreč zvečer na ulicah cele procesije slovenskih vojakov in sicer v prvi vrsti častnikov, ki se sprehajajo samo z nemškimi frajlami in prav pridno nemškutarijo. Ravno isto se tudi dogaja v kavarni Theresienhof, ki je baje edini primerni lokal za jugoslovanske častnike: tamkaj lahko najdeš nabito dvorano samih naših častnikov a v družbi ohlih in zagriženih — Nemšk! Če torej poziva „Obmejni Branik“ slovenske vojske, naj zahajajo v družbo slovenskih deklet, ne vidimo nič nemoralnega in se čudimo, da je „Mariborski Delavec“ tako tankočuten, da alarmira — „Sveto vojsko“, da naj preiskuje in se zanima za ta poziv. Na nepotrebne napade na našo tiskarno bomo pa vedno odgovarjali.

Usoda uboge družine. V ulici Angasse (št 8) je živel uboga delavska družina Koržija. Oče Tomaž, ki je družino preživljal, je lansko leto umrl. Dva sina sta bila pri vojaki. Nemški magistrat ni hotel dati podpore. Še le na intervencijo poslanca dr. Verstovška je podporni komisija naklonila materi neko podporo. Starejši sin (16 let star) je delal v usnjariji gospodarja Halhärtha in z borim zaslužkom vzdrževal veliko družino. Otrok je bilo 7 in bolna mati. Pred 14 tedni pa je še mati umrla. Brez vsakega vinarja, brez živil, brez sorodnikov, ki bi jim pomagali, so sedaj ubogi otroci prepuščeni nemili usodi. A še hujske je prišlo. Dne 21. t. m. je dal hšni gospodar tovarnar Halhärth bajto, v kateri so stanovali ubogi otroci, kar naenkrat podreti, Koržijeve pa je vrget na cesto. Varuh ubogih otrok zani naš prijatelj, trgovec Kokošinek pa se ni zmenil za nje. Tako postopajo Nemci z ubogimi družinami. Milo srčne ljudi prosimo, da v sili pomagajo zapuščenim otrokom, ki so napol nagi z obleko, živežem ali denarjem.

V mariborskem bioskopu (»Stadt Wien«) se še danes ob 10 popoldne in zvečer predstavlja zgo-

divinsko vašen prevoz telesnih ostankov jugoslovanskih mučenikov Zrinski Frankopana. Vidijo se vse slavnosti v Špilju, Mariboru in Zagrebu. Film je dobro zadet. Pojdite si ogledat. Gospo dr. Gustinovo prosi občinstvo, naj še prihodnji teden nadaljuje s temi filmi.

Studenci pri Mariboru. Pred kratkim smo čitali v listih o novi narodni gostilni gda. Petričiča v Studencih. Zanimivo je, kako si gosp. Petričič tolmači besedo »narodna! Pač getovo tako, da se zbirajo zvečer v postranski sobi in v kuhini ter v njegovi družbi nemški in nemčurški Studenčani kot dr. Jurič z gospo, nadučitelj Mayer, Hal-lecker in drugi. O čem se ti pogovarjajo in sklepajo in kakšne narodnosti so, o tem pač nitdo ne dvomi. In v tem smislu je torej tudi gostilna g. Petričiča — narodna! G. gostilničar pač getovo ne pozna prislovice: »Povej mi, s kom ob uješ in povem ti, kdo da si! Studenčan. (Opomba uredništva: Oblast je Petričičevo »narodna« gostilno te dni zaprla).

Podpisujte državno posojilo.

Otvoritev „Narodne kavarne“

v MARIBORU.

Cenj. slovenskemu občinstvu javljam, da sem v Vetrinjski ulici v Mariboru nanovo preuredila in prenovila kavarno „Evropa“, jo prekrstila v

„Narodno kavarno“.

„Narodno kavarno“ v lasni hši otvorim v soboto dne 24. maja 1919.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Leopoldina Stelcer, kavarnarka.

Josep Habjančič, Maribor, Bergstrasse števil. 7.

ISČERNA pekarijo

na Spodnje šolskem, eprem
ljeno z vsemi potrebami. Tola
devle pornebe je dostaviti na:

KROMPIR provrstne kakovosti se
selo po ceni prodaja na Tržiški
cesti 74, Maribor. 1004-58

Govorite povsod slovensko

Zdravnik

dr. Vilko Marin

ordinira od 19 t. m. naprej
vsak dan od 11.—12 ure pred-
poldan in od 2.—4 ure popol-
dne v

955-51

Elizabetni ulici 15, MARIBOR, Telefon št 205

MARIBORSKI BIOSKOP

pr hotelu »Stadt Wien.«

Pozor!

Pozor!

Od četrтка, dne 22 do nedelje dne 25 maja 1919.

Prevoz zemeljskih ostankov jugoslovanskih mučenikov
Zrinskega in Frankopana

z vsemi častmi od Dmajskega Novega mesta
57 do položenja v grob.

Predstave se vrše vsaki dan ob pol 6. in 7. uri. — V nedeljo ob pol
3., 4. ob pol 6ih in 7. uri.